

# Hoe communautaire vrede rond het aantal startende artsen opnieuw onder druk komt

In 2031, zo voorziet de federale planningscommissie, mogen 950 Franstalige artsen een praktijk beginnen. Dit academiejaar starten er echter 1.462 studenten in het eerste jaar geneeskunde, dus 512 (53 procent) meer dan de 950 die over zes jaar tot het beroep worden toegelaten. Dat druist in tegen het pact dat minister Vandenbroucke (Vooruit) in 2022 afsloot met de Franse Gemeenschap.

Recent waren alle ogen gericht op de fraude tijdens het Vlaamse toelatingsexamen tot arts, in de Franse Gemeenschap verliep de toelatingsproef vlekkeloos. Communautair heerst er intussen vrede. Tot voor drie jaar leidde de planning van het artsenaanbod nochtans steevast tot gesoebal. Vlaanderen heeft al sinds 1997 een examen. Al wie slaagde, mocht starten met de opleiding. Sinds 2018 echter wordt vooraf bepaald hoeveel studenten kunnen beginnen. Van wie slaagt, starten enkel de ‘best gerangschikten’.

## Vrijheid, blijheid

Ondertussen was het aan Franstalige kant vrijheid, blijheid. Het federale niveau bepaalt dan wel voor elke gemeenschap hoeveel artsen na afstuderen een RIZIV-nummer krijgen en dus een praktijk mogen starten. In werkelijkheid begon een nagenoeg ongelimiteerd aantal Franstaligen aan de opleiding.

Wie een diploma haalde, kreeg sowieso een RIZIV-nummer. Geen minister die dit na zes jaar studie nog durfde weigeren. Het gevolg? In 2022 berekende de federale planningscommissie dat de 17 voorafgaande jaren proportioneel 2.233 Franstalige artsen te veel en 98 Vlaamse artsen te weinig werden opgeleid.

## Pact

Daaraan kwam voorjaar 2022 een einde. Frank Vandenbroucke, ook minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid in de regering-De Croo, sloot een pact met de Franstaligen. Ze engageerden zich om het aantal startende studenten eveneens in overeenstemming te brengen met het aantal artsen dat zes jaar later een praktijk mag beginnen. Het Vlaamse en Franstalige systeem is daardoor sterk vergelijkbaar.

De communautaire vrede leek getekend. Maar de Franse Gemeenschap interpreteert het pact uit 2022 erg losjes. Hoe zit dat?

Voor 2031 laat de federale planningscommissie 2.328 nieuwe artsen met een RIZIV-nummer toe: 1.378 Vlamingen en 950 Franstaligen. Deze federale quota houden rekening met een percentage uitvallers tijdens de studies, op basis van een gemiddeld slaagpercentage. Want ondanks de toegangsproof studeert uiteraard niet iedereen af.

## Overtal

De Vlaamse Gemeenschap hanteert bijkomend nog een eigen formule. Een deel van de best 'gerangschikten' na het examen start immers alsnog niet met de opleiding en valt dus af. Idem voor wie stopt tijdens de studies en voor wie na zes jaar wel het diploma van basisarts haalt maar bijvoorbeeld opteert voor de richting arbeidsgeneeskunde. Dan is geen RIZIV-nummer vereist. Tot slot mag Vlaanderen het teveel aan artsen dat de Franstaligen in de loop der jaren opbouwde deels compenseren.

Op basis van dat alles besliste de Vlaamse Gemeenschap om dit jaar 1.741 studenten op te leiden, 26 procent of 363 meer dan wat federaal vastlegde. De formule waarop Vlaanderen zich baseert is helder en kan door iedereen worden ingekeken.

## Nattevingerwerk?

Het federale niveau reserveert voor Franstalig België in 2031 950 RIZIV-nummers. Dit jaar mogen echter 1.462 Franstalige geslaagden voor het examen starten: 512 of 53 procent meer dan wat federaal, dat al rekening houdt met een uitval, toelaat.

Op basis van welke formule de Franstaligen aan dat getal komen is onduidelijk. Nattevingerwerk? Het akkoord uit 2022 stipuleert nochtans dat de federale en regionale niveaus de formule moesten goedkeuren. Tegen eind november 2022 diende dit uit te monden in een protocolakkoord. **In theorie, drie jaar later is er nog steeds geen protocol.**

## Federale formule?

Minister Vandenbroucke dreigde er destijds mee om zelf federale attesten uit te reiken. Enkel basisartsen die erover beschikken mogen aan de vervolgopleiding tot huisarts of specialist beginnen. Dat sluit de Franse Gemeenschap de facto kort. Wellicht is het tijd om dit van onder het stof te halen. Het alternatief is een federale formule die voor het hele land geldt om de uitval te berekenen. Of nog: eenzelfde formule toepassen in beide gemeenschappen. De bal ligt in het kamp van de minister.